

KDO MŮŽE BÝT SPASEN?

U lidí je to nemožné, ale ne u Boha; vždyť u Boha je možné všechno. (Mk 10:27)

1. čtení: Ámos 5:4-15

Hlavní čtení: Marek 10:17-31

Milí bratři, milé sestry,

před dvěma týdny jsme ve Stříteži nad Bečvou pořádali pastorální konferenci, pravidelné setkání kazatelů a kazatelek naší oblasti. Součástí programu byl rozbor kázání jednoho našeho kolegy. Zajímavá diskuse na sebe nenechala dlouho čekat. Došlo i na spor mezi generacemi. Jeden mladý farář prohlásil: *K čemu máme kazatele, když nám neřekne, co máme dělat, jak máme žít?* Myslel tím, že faráři by měli prorocky promlouvat do dané situace a lidi správně směřovat. Na to zareagoval jeden zasloužilý farář: *Já vám teda nevím... Ale já jsem se vždycky snažil kázat o tom, co pro nás dělá Bůh. A ne o tom, co máme dělat my.*

V dnešním příběhu se ozývají obě tyto polohy života víry. *Co máme dělat my? A co pro nás dělá Bůh?* Začneme u nás, u lidí. *Co máme dělat? Jak máme žít?* Tuto otázku vznese hrdina našeho evangelijního textu.

- **17 Když se (Ježíš) vydával na cestu, přiběhl k němu nějaký člověk, a poklekl před ním a ptal se ho: „Mistře dobrý, co mám dělat, abych měl podíl na věčném životě?“**

Kdo je to? Podle Marka prostě „jeden“. Jeden člověk. Někdy muž. Matoušovi to nestačilo. A tak připsal, že se jednalo o mladíka. Ani Lukášovi to nestačilo. Ten už píše o jednom z vůdců Izraele. Ale podle Marka: „Jeden“. Jeden člověk. Jako ty. Jako já.

Bratři a sestry, tento muž si nezaslouží, aby v naší paměti zůstal zapsaný jako milovník bohatství, který nakonec s Ježíšem nechce mít nic společného. Jeho obraz je přece jen složitější. Tak předně: On za Ježíšem běží. Snaží se ho dostihnout. Z toho je cítit naléhavost. Něco ho dost trápí, svírá a sužuje. A když Ježíše konečně dostihne, poklekně před ním. Vzdá mu hold. Prokáže mu úctu jako učiteli, který má k Hospodinu blízko. Vždyť podle něj právě Ježíš zná přicházející Boží království. Právě Ježíš ví, jak se stát občanem nového věku, který se kvapem blíží. Právě na to se ptá Ježíše:

- **Mistře dobrý, co mám dělat, abych měl podíl na věčném životě?**

Slyšíte, co ho zajímá? Vnímáte, co má ten člověk na srdci? Žádné hňupoviny. Jako například: *Kolik cukru denně smím sníst, abych zhubl do plavek?* Žádné druhořadé otázky. Třeba: *Co mám dělat, abych se cítil šťastný?* On nepokládá žádnou čistě teoretickou teologickou otázku, třeba: *Kolik andělů se vejde na špičku jehly?* Jemu jde o spásu. O záchranu své duše. O záchranu svého těla. Nejen o to, aby našel smysl svého života zde na zemi a v tomto čase. Jemu jde o věčnou záchranu. Touží po vzkříšení. Touží po novém procitnutí v Božím království, ve kterém přebývá pokoj a spravedlnost. Touží po věčném životě s Bohem, který je obklopen zástupy svatých andělů a spravedlivých předků.

Bratři a sestry, kolikrát za život se my sami takovou otázkou zabýváme?

- **Mistře dobrý, co mám dělat, abych měl podíl na věčném životě?**

Jak často ji pokládáme na modlitbách Bohu? Jak často u toho pokorně klečíme u Kristových nohou? Kolikrát v životě jsme cítili úzkost, bázeň a třesení z toho, že možná... Možná nejdeme správnou cestou? Že možná kráčíme do záhuby? Že nás třeba žádná budoucnost s Bohem nečeká? Ta úzkost je totiž z jednání toho muže přímo cítit. On tuší, že všechno ještě nemusí být v pořádku. On asi nevěří, že Bůh jednou šmahem všechny vezme k sobě, bez ohledu na to, jaký byl náš život. Navíc: Tento muž ani nevěří, že on sám už dávno kráčí po cestách spasených. Že to má s Bohem dobré. Že je s Nejvyšším na jedné lodi. Třeba už od narození, protože se narodil a byl pokřtěn jako evangelík v evangelické obci. Nebo od konfirmace, kdy sám vyznal jednu provzdu, že věří v Boha. Nebo od křtu v dospělosti, při kterém prožil Kristovo odpuštění a posvěcení Duchem svatého. Ne, on si jistý svou záchranou není. Za jeho palčivou otázkou se skrývá nejistota, která ho užírá jak červotoč:

- **Mistře dobrý, co mám dělat, abych měl podíl na věčném životě?**

Zřejmě je to zdravé. Zřejmě to k životu víry patří. Pochybnost, která se čas od času ozve jako stará jizva, jako dávno zahojená rána. Připomene nám fakt, že jsme jen lidé, smrtelníci, závislí na našem Stvořiteli. Že sami sebe zachránit pro věčnost neumíme. Není se za co stydět. Ale je třeba s takovou otázkou doběhnout až za Ježíšem. Pokorně mu ji položit k nohám. A čekat na jeho odpověď.

Bratři a sestry, podobnou nejistotu ohledně spásy lidí cítíme ze slov apoštola Petra a dalších učedníků:

- **23 Ježíš se rozhlédl po svých učednících a řekl jim: „Jak těžko vejdou do Božího království ti, kdo mají bohatství!“ 24 Učedníky ta slova zarazila. Ježíš jim ještě jednou řekl: „Dítka, jak těžké je vejít do království Božího! 25 Snáze projde velbloud uchem jehly, než aby bohatý vešel do Božího království.“ 26 Ještě více se zhrozili a říkali si: „Kdo tedy může být spasen?“**

Jestliže bohatí lidé jen s velikými obtížemi projdou do Božího království... Jestliže se do Boží blízkosti protáhnou obtížněji než velbloud uchem jehly, pak je skutečně úzkost na místě. Úzkost z toho, že jsme se ocitli ve slepé uličce. Z naší strany není žádná možnost, abychom se do Božího království dostali. My totiž nemůžeme zvolat s apoštolem Petrem:

• ***Hle, my jsme opustili všechno a šli jsme za tebou.***

V Petrově případě to byl spíš výkřik do tmy. Výraz čirého zoufalství. Tonoucí se stébly chytá. Protože ani Petr se nevzdal všeho. Leda na určitý čas. Měl svůj dům. A svou tchýni. A také svou loďku a své sítě. Na druhou stranu: Jeho zvolání bylo mnohem blíž pravdě, než kdybychom to na Ježíše zkusili my sami. Protože my jsme všechno pro Ježíše neopustili. My všichni jsme bohatí. Lišíme se mezi sebou jen tím, že někdo z nás je bohatší. My všichni žijeme v nejbohatší části světa. Západ. Evropa. Miliardy lidí po celém světě by nám mohly závidět naši životní úroveň. Anebo nám ji přímo závidí. Navíc: Právě my žijeme v době, kdy jsou lidé obecně mnohem bohatší, než byli jejich přímí předkové. Ani naši rodiče, a už vůbec ne prarodiče, nebyli tak bohatí, jako jsme my. Naším předkům se ani nesnilo o tom, jak dobře se jednou jejich potomci budou mít. Každý z nás je v postavení bohatého mladíka, který se snaží žít slušně, podle Desatera. Ale protože má mnoho majetku, nakonec smutný odchází.

Ano, naše bohatství nám dává pocit jistoty. Jistoty pro tento život. A také pocit nezávislosti na druhých lidech, někdy dokonce i na Bohu samotném. Ale Ježíš chce, aby nás naše životní úroveň naopak pro jednu znejistila. *S tím vším, co máte, projdete? Proderete se do Božího království? Nebo jste se ocitli ve slepé uličce?* Vždyť právě bohatství často odvrací náš zrak od Boha, původce všeho dobrého. A nejen od Boha, ale také od našich bližních. Jediné, co bychom mohli udělat, je vzdát se všeho, co nám překáží v následování Krista, rozdat všechno chudým a jít za naší Spasitelem. Ale právě to neumíme a nedokážeme a nechceme. Vždyť my ani s jistotou nevíme, zda to bude stačit pro vstup do Božího království. Copak chudý člověk se stane občanem království nebeského kvůli své chudobě? Opravdu? To je snad chudoba nějaká ctnost, kterou Bůh hodnotí známkou jedna, jako učitel ve škole? A i kdyby? Copak se do Božího království protáhneme na základě našich činů, na základě našich ctností?

Tak dost! Jsme ve slepé uličce. Co máme tedy dělat, abychom s Bohem žili věčně, v nové zemi pod novým nebem? Vlastně nic! S plným vědomím dnes odpovídám: Nic! Protože ať uděláme cokoli, nic z toho nás nedostane Bohu blíž. Ani život podle Božích přikázání. Ani život v naprosté chudobě.

V té slepé uličce se musíme ptát: *Co pro nás dělá Bůh?* Protože pokud bránu nebeskou nemůžeme vzít útokem, pak nám ji musí Bůh otevřít z druhé strany. Jinak jsme namydlení. A to všichni, jeden jak druhý.

Bratři a sestry, z Ježíšových úst se o Hospodinu dnes nejprve dozvídáme, že Bůh je dobrý.

- ***¹⁷ Když se vydával na cestu, přiběhl k němu nějaký člověk, a poklekl před ním a ptal se ho: „Mistře dobrý, co mám dělat, abych měl podíl na věčném životě?“ ¹⁸ Ježíš mu řekl: „Proč mi říkáš dobrý? Nikdo není dobrý, jedině Bůh.***

A to druhé, co nám Ježíš dnes o Bohu prozrazuje: Bůh je mocný.

- ***²⁶ Ještě více se zhrozili a říkali si: „Kdo tedy může být spasen?“ ²⁷ Ježíš na ně pohleděl a řekl: „U lidí je to nemožné, ale ne u Boha; vždyť u Boha je možné všechno.“***

Bratři a sestry, náš Bůh je dobrý. Náš Bůh je mocný. Je dobrý i mocný zároveň. Kdyby byl Bůh jen dobrý a ne mocný, pak by možná neměl dostatek síly a schopností, aby nás zachránil pro věčný život. A kdyby byl jen mocný a ne dobrý, pak by možná nechtěl nás hříšně zachránit. Ale náš Bůh, jak nám jej Ježíš představuje, je dobrý i mocný zároveň. Nejlaskavější dobrák a nejsilnější silák. Takový dobrák a takový silák, že dokáže protáhnout velblouda uchem jehly. Pro něj to není nemožné. Bůh dokáže ještě mnohem víc: Třeba protáhnout hříšníka do svého království. Předně chudého, tedy ve světě znevýhodněného, přehlíženého, upozaděného. Ale také bohatého, který požívá různých výhod světa.

Je vlastně zajímavé, jak byl tento výrok Pána Ježíše těžce stravitelný pro jeho první i další posluchače. Bohatý muž je smutný. A odchází pryč. Neunese Ježíšovu výzvu. Petr a ostatní učedníci jsou zděšení. *Kdo tedy může být spasen?* Ti, kteří Markův text přepisovali, byli také zhrozeni. Proto v řečtině změnili jedno písmenko. A hned z Ježíšova výroku vzniklo toto: *Snáze projde lano uchem jehly...* Sice je to pořád dost nepravděpodobné, navléknout provaz na jehlu, ale přece jen už to zní mnohem pravděpodobněji. Hrana Kristova výroku se otupila. A ti, kteří tato Ježíšova vykládali, často tvrdili, že *Ucho jehly* je úzká brána v Jeruzalémě, kterou se velbloud jen těžko protáhne. Tato hypotéza sice plave na vodě. Nemá žádnou oporu v historii. Ale zní to lépe, no ne? Úzkou branou se velbloud protáhne snáze než skutečným uchem maličké jehly.

My to ale uneseme. Necháme Kristův výrok zaznít v jeho ostrosti. *Nikdo! Nikdo se vlastní silou nedostane do Božího království!* Ale co my lidé nedokážeme, Bůh dokáže. On to umí. A může. A chce. A skrze Ježíše Krista také udělá.

- ***Vždyť ani Syn člověka nepřišel, aby si dal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za mnohé.*** (Mk 10:45)

Milí bratři, milé sestry, Bůh pro nás udělal nemožné. Protáhl nás slepou uličkou k sobě. Už tady a teď žijeme v jeho blízkosti. A to je milost Boží! A jednou, až budeme stát v té nejtemnější slepé uličce, nás Hospodin protáhne údolím temných stínů. Ze smrti do života. Našeho milovaného Pána Ježíše vzkřísil. Nás vzkřísí také. A my? *Co máme tedy dělat?* Jít za Kristem, který nám daroval podíl na věčném životě. Z radosti a vděčnosti za jeho spásu jít za ním. Žít s ním, jako milované děti Boží. Žít jako on. Stát se opravdovými bratry a sestrami lidem kolem nás. S vědomím, že nás to něco bude stát. No, a? Vždyť všechno potřebné pro život jsme už od Boha dostali.

Pane Ježíši Kriste, tak rádi bychom vykročili za tebou o něco svobodněji a radostněji. Tak rádi bychom se spoléhali více na tebe než na to, co máme a co vlastníme. Tak rádi bychom víc pamatovali na potřebné lidi kolem nás. Ne proto, abychom si tím získali tvou přízeň. Ale proto, že tvou přízeň už prožíváme. Chceme ti být co nejvíce podobní. Jsi přece náš vzor! Posiluj nás svým Duchem ve víře i v lásce, dokud je ještě čas. Amen.